

دانشگاه شهید چمران اهواز
معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی
طرح درس ویژه درس‌های تحصیلات تکمیلی دانشگاه

تمرین فنون مشاوره در آزمایشگاه

<p>آدرس ایمیل: z.abbaspour@scu.ac.ir</p>	<p>مرتبه علمی: استادیار</p>	<p>نام و نام خانوادگی استاد: ذبیح اله عباس پور</p>
<p>نیمسال تحصیلی: نیمسال دوم ۱۴۰۰-۱۳۹۹</p>	<p>گروه مشاوره</p>	<p>دانشکده: علوم تربیتی و روان شناسی</p>
<p>تعداد واحد: ۱ واحد</p>	<p>نام درس: تمرین فنون مشاوره در آزمایشگاه</p>	<p>دوره تحصیلی: کارشناسی ارشد</p>
<p>جایگاه درس در برنامه درسی دوره: حرفه مشاوره زمانی می تواند در جامعه موفقیت آمیز باشد که فارغ التحصیلان بتوانند دانش مشاوره را به صورت عملی به کار بگیرند. این درس یکی از بهترین موقعیت هایی است که دانشجویان روش های کاربردی نظریه های مختلف مشاوره و روان درمانی را با تمرین می کنند.</p>		
<p>هدف کلی: هدف کلی این درس تدرک عمیق تر نظریه های روان درمانی و مفاهیم آن ها، چگونگی تبیین مشکلات مراجعان بر اساس یک نظریه خاص و اجرای فرایند درمان بر اساس یک نظریه است. همچنین انتظار می رود دانشجویان بتوانند بر اساس ویژگی های شخصیتی، علاقه مندی به نظریه خاص و درک ملاحظات فرهنگی، رویکرد عملی خاص خود را پایه گذاری کنند و گسترش دهند.</p>		
<p>اهداف یادگیری: از دانشجویان انتظار می رود که پس از گذراندن این درس: ۱- فنون هر کدام از نظریه های درمانی را بدانند ۲- مهارت های خرد در ایجاد رابطه حسنه را بدانند ۳- موضوعات اخلاقی مرتبط با درمان را بشناسند ۴- جلسات تمرینی مشاوره را در کلاس اداره کنند. ۵- دلایل استفاده از هر فن را تشریح کند</p>		
<p>رفتار ورودی: برای یادگیری این درس انتظار می رود دانشجویان متون مربوط به نظریه های روان درمانی، روان شناسی یادگیری و نظریه های شخصیت را مطالعه کنند.</p>		

مواد و امکانات آموزشی: تابلو کلاس، لپ تاپ، پروژکتور

روش تدریس:

در این درس جلسات ابتدایی به صورت ارائه مستقیم و سخنرانی است و سپس فیلم مشاوره های ضبط شده برای دانشجویان پخش می شود و فیلم ها بر اساس نظریه تحلیل خواهد شد. در جلسات میانی ترم دانشجویان به صورت تمرینی فنون مشاوره را در مشاوره های دو نفری تمرین می کنند.

وظایف دانشجو:

- ۱- حضور به موقع در کلاس
- ۲- مطالعه درس جدید قبل از ورود به کلاس
- ۳- ارائه خلاصه ای از جلسه قبل
- ۴- مشارکت فعال در بحث های کلاسی
- ۵- تهیه یک فیلم ضبط شده از یک جلسه مشاوره فردی خودش

شیوه آزمون و ارزیابی:

- ۱- برای امتحان کتبی از منابع معرفی شده ۱۵ نمره در نظر گرفته می شود
- ۲- برای انجام یک جلسه تمرینی مشاوره به صورت ضبط شده و تحلیل آن ۵ نمره در نظر گرفته می شود.

منابع درس:

فنون پیشرفته مشاوره. کریستین کنت. ترجمه کیانوش زهراکار و فرشاد لواف پور نوری
مشاوره. دیوید گلدارد. ترجمه سیمین حسینیان
فنون و روش های مشاوره. عبدالله شفیق آبادی

هفته یکم
(۱۳۹۹/۱۲/۲۲ تا ۱۳۹۹/۱۲/۱۶)

موضوع جلسه: آشنایی /مقدمات /پیشینه روان درمانی

شرح فعالیت ها: در این جلسه پس از آشنایی با دانشجویان در مورد ماهیت و اهمیت درس، ساختار جلسات کلاسی، منابع و شیوه ارزیابی پایانی توضیح داده می شود. سپس میزان آشنایی دانشجویان با نظریه های مشاوره و روان درمانی و کتب و منابع مطالعه شده بررسی می شود. موضوعاتی که برای دانشجویان آماده شده معرفی می شوند و زمان ارائه هر کدام مشخص خواهد شد. سپس مقدمه ای بر فنون مشاوره و وظایف مشاور ارائه می گردد.

هفته دوم
(۱۳۹۹/۱۲/۲۸ تا ۱۳۹۹/۱۲/۲۳)

موضوع جلسه: رابطه فنون مشاوره و مسائل اخلاقی
شرح فعالیت ها:

- ۱- رابطه حسنه و ابعاد رابطه مشاوره ای
- ۲- تعریف فنون و روش های مشاوره
- ۳- نمودهای موضوعات اخلاقی در مشاوره
- ۴- ارزش ها، تصمیم گیری و فنون مرتبط با آن
- ۵- تنگناهای اخلاقی در کاربرد فنون مشاوره

هفته سوم
(۱۴۰۰/۱/۲۰ تا ۱۴۰۰/۱/۱۴)

موضوع جلسه: مهارت های خرد در مشاوره

شرح فعالیت ها:

- ۱- اجزای رابطه حسنه
- ۲- گوش دادن، فنون و موانع گوش دادن
- ۳- مهارت های خرد و تقسیم بندی های مختلف
- ۴- پاسخ های مشاوره ای و تقسیم بندی های آن همراه با مثال

هفته چهارم
(۱۴۰۰/۱/۲۷ تا ۱۴۰۰/۱/۲۱)

موضوع جلسه: مهارت های خرد و نحوه استفاده

شرح فعالیت ها:

- ۱- پاسخ های اصلی، زیرشاخه ها و نحوه کاربرد از طریق مثال های مشاوره ای
- ۲- پاسخ های انفعالی، زیرشاخه ها و نحوه کاربرد از طریق مثال های مشاوره ای
- ۳- پاسخ های فعال، زیرشاخه ها و نحوه کاربرد از طریق مثال های مشاوره ای
- ۴- پاسخ های تفسیری، زیرشاخه ها و نحوه کاربرد از طریق مثال های مشاوره ای
- ۵- پاسخ های اختیاری، زیرشاخه ها و نحوه کاربرد از طریق مثال های مشاوره ای

هفته پنجم
(۱۴۰۰/۲/۳ تا ۱۴۰۰/۱/۲۸)

موضوع جلسه: مهارت های پیشرفته

شرح فعالیت ها:

- ۱- استعاره، دلایل استفاده و نحوه کاربرد از طریق مثال ها مشاوره ای
- ۲- سوالات، انواع سوالات دلایل استفاده و نحوه کاربرد از طریق مثال ها مشاوره ای
- ۳- فنون سردرگمی، در پاکت می گذارم، زمان بندی، مقیاس درجه بندی و .... و نحوه استفاده از این فنون

هفته ششم
(۱۴۰۰/۲/۴ تا ۱۴۰۰/۲/۱۰)

موضوع جلسه: درمان به شیوه مراجع محوری و فنون مرتبط

شرح فعالیت ها:

- ۱- مبانی نظری رویکرد و آسیب شناسی
- ۲- فنون مداخله ای و نحوه به کارگیری فنون مرتبط
- ۳- پخش فیلم جلسه ضبط شده
- ۴- تجزیه و تحلیل فیلم
- ۵- بررسی ملاحظات فرهنگی در استفاده از فنون این رویکرد

هفته هفتم
(۱۴۰۰/۲/۱۷ تا ۱۴۰۰/۲/۱۱)

موضوع جلسه: درمان به شیوه شناختی رفتاری و فنون مرتبط

شرح فعالیت ها:

- ۱- مبانی نظری رویکرد و آسیب شناسی
- ۲- فنون مداخله ای و نحوه به کارگیری فنون مرتبط
- ۳- پخش فیلم جلسه ضبط شده
- ۴- تجزیه و تحلیل فیلم
- ۵- بررسی ملاحظات فرهنگی در استفاده از فنون این رویکرد

هفته هشتم
(۱۴۰۰/۲/۲۴ تا ۱۴۰۰/۲/۱۸)

موضوع جلسه: درمان به شیوه راه حل محور و فنون مرتبط

شرح فعالیت ها:

- ۱- مبانی نظری رویکرد و آسیب شناسی
- ۲- فنون مداخله ای و نحوه به کارگیری فنون مرتبط
- ۳- پخش فیلم جلسه ضبط شده
- ۴- تجزیه و تحلیل فیلم
- ۵- بررسی ملاحظات فرهنگی در استفاده از فنون این رویکرد

هفته نهم
(۱۴۰۰/۲/۳۱ تا ۱۴۰۰/۲/۲۵)

موضوع جلسه: درمان به شیوه سیستمی و فنون مرتبط

شرح فعالیت ها:

- ۱- مبانی نظری رویکرد و آسیب شناسی
- ۲- فنون مداخله ای و نحوه به کارگیری فنون مرتبط
- ۳- پخش فیلم جلسه ضبط شده
- ۴- تجزیه و تحلیل فیلم
- ۵- بررسی ملاحظات فرهنگی در استفاده از فنون این رویکرد

هفته دهم
(۱۴۰۰/۳/۱ تا ۱۴۰۰/۳/۷)

موضوع جلسه: جلسه تمرینی توسط استاد

شرح فعالیت ها:

یکی از برنامه های از قبل تعیین شده تدارک حضور یک مراجع واقعی در آزمایشگاه است. لذا در این جلسه یک مشاوره به صورت زنده توسط استاد و در صورت ممکن یکی از دانشجویان در آزمایشگاه انجام می شود. سپس دانشجویان مشاوره را تحلیل می کنند. آسیب شناسی را تشخیص می دهند و فنون مشاوره را تفکیک و تشریح می کند.

هفته یازدهم
(۱۴۰۰/۳/۱ تا ۱۴۰۰/۳/۷)

موضوع جلسه: جلسه تمرینی توسط استاد

شرح فعالیت ها:

یکی از برنامه های از قبل تعیین شده تدارک حضور یک مراجع واقعی در آزمایشگاه است. لذا در این جلسه یک مشاوره به صورت زنده توسط استاد و در صورت ممکن یکی از دانشجویان در آزمایشگاه انجام می شود. سپس دانشجویان مشاوره را تحلیل می کنند. آسیب شناسی را تشخیص می دهند و فنون مشاوره را تفکیک و تشریح می کند.

هفته دوازدهم
(۱۴۰۰/۳/۱۴ تا ۱۴۰۰/۳/۸)

موضوع جلسه: جلسه تمرینی توسط دانشجویان

شرح فعالیت ها:

در این جلسه دانشجویان به صورت دو به دو جلسات تمرینی مشاوره را انجام می دهند. سپس مشاوره و مراجع فرضی تجربه های خود را پس از تمرین ابراز می کنند و مشاور فرضی مداخلات آگاهانه خود را توضیح می دهد. سپس دانشجویان به مشاور باز خورد می دهند و تجربه های اصلاحی انجام می شود.

هفته سیزدهم
(۱۴۰۰/۳/۲۱ تا ۱۴۰۰/۳/۱۵)

موضوع جلسه: جلسه تمرینی توسط دانشجویان

شرح فعالیت ها:

در این جلسه دانشجویان به صورت دو به دو جلسات تمرینی مشاوره را انجام می دهند. سپس مشاوره و مراجع فرضی تجربه های خود را پس از تمرین ابراز می کنند و مشاور فرضی مداخلات آگاهانه خود را توضیح می دهد. سپس دانشجویان به مشاور باز خورد می دهند و تجربه های اصلاحی انجام می شود.

هفته چهاردهم
(۱۴۰۰/۳/۲۸ تا ۱۴۰۰/۳/۲۲)

موضوع جلسه: جلسه تمرینی توسط دانشجویان

شرح فعالیت ها:

در این جلسه دانشجویان به صورت دو به دو جلسات تمرینی مشاوره را انجام می دهند. سپس مشاوره و مراجع فرضی تجربه های خود را پس از تمرین ابراز می کنند و مشاور فرضی مداخلات آگاهانه خود را توضیح می دهد. سپس دانشجویان به مشاور باز خورد می دهند و تجربه های اصلاحی انجام می شود.

هفته پانزدهم
(۱۴۰۰/۳/۲۹ تا ۱۴۰۰/۴/۴)

موضوع جلسه: جلسه تمرینی توسط دانشجویان

شرح فعالیت ها:

در این جلسه دانشجویان به صورت دو به دو جلسات تمرینی مشاوره را انجام می دهند. سپس مشاوره و مراجع فرضی تجربه های خود را پس از تمرین ابراز می کنند و مشاور فرضی مداخلات آگاهانه خود را توضیح می دهد. سپس دانشجویان به مشاور باز خورد می دهند و تجربه های اصلاحی انجام می شود.